

“Volem liderar la projecció dels PPCC”

Un dels departaments de la Generalitat de Catalunya que més titulars ha acaparat amb el nou Govern ha estat Cultura. La consellera, Caterina Mieras (1947, Sant Joan, Mallorca), parla en aquesta entrevista d'algunes qüestions que han estat polèmiques, com l'Institut Ramon Llull, el suport genèric o el Consell de les Arts.

El Consell de les Arts és una de les principals apostes de la Conselleria per despolititzar la cultura. Tindrà un pressupost, una opinió vinculant, o serà merament consultiu?

— Vull deixar molt clar que no partim de cap límit, perquè si no seria una comèdia. En principi volem que el Consell sigui quelcom més que un òrgan consultiu.

— En la presentació de l'encàrrec a Josep Maria Bricall per dissenyar el Consell, aquest va parlar de “despatumitzar” la cultura. Vostè comparteix aquesta afirmació?

— Sí.

— Què vol dir exactament?

— Que la cultura no pot ser quelcom d'elits, sinó que s'ha de socialitzar. Això, però, no té res a veure amb l'excel·lència, que el Govern té clar que s'ha d'estimular.

— Tot i la importància que els socialistes han donat sempre a la cultura i l'apreciació general que el sector cultural estava molt més del costat socialista que del convergent, el seu nom va ser el darrer que es va saber. Per què es va tardar tant?

— No ho sé. No crec que fos tant a la dificultat de la persona, sinó tenir molt clar en un Govern tripartit de quin grup formava part la Conselleria de Cultura.

— Sobre l'Institut Ramon Llull (IRL). Per què creu vostè que se n'ha anat el Govern de les Illes?

— Lamento que se n'hagin anat, i crec que són ells els que haurien de respondre-li. En qualsevol cas, des de Catalunya hem de mirar endavant. L'IRL ara s'ha posat realment en marxa, ja que des

del canvi de govern a Mallorca que no s'havia tornat a reunir, no s'havia aprovat ni el pressupost del 2003 ni cap línia de treball. Tenien l'IRL amb poca ambició. Ara l'hem posat en marxa, i volem liderar la projecció exterior de tota la cultura catalana, de tots els Països Catalans. El que hem de fer és canviar punts dels estatuts per permetre que s'impliqui la societat civil.

— Per tant, el problema amb el Govern balear no era una qüestió de noms?

— No.

— Però l'anterior conseller de Cultura i el seu homòleg a les Illes diuen que l'IRL sí que estava actiu, que s'havia preparat l'Expolingua de Madrid, la Fira de Guadalajara i es feien gestions per a la Fira de Frankfurt...

— La visió que tingui del treball que es faci per la cultura i la llengua catalanes el Govern de les Balears és la que té. No seré jo qui la jutgi, ja hi ha prou dades per fer-ho; al contrari, mai posaré llenya al foc. Però és ben cert que, per exemple, per a la Fira de Guadalajara estava signat el compromís el 2003, però faltava signar un altre compromís el 2004 i no tenia assignació pressupostària. Si mirem retrospectivament, l'IRL feia tot el que són els lectorats i participava en algunes exposicions. Els lectorats, per exemple, són molt irregulars, n'hi ha molts a l'estranger i pocs a l'estat i creiem que hem de fer un esforç dins l'estat. No ens sembla prou ensenyar el que fem, sinó que volem lligar compromisos externs de traduccions, per exemple. O no solament fer projecció de la llengua i les editorials; també hi ha la música o el teatre. Tenim un pla molt més ambiciós i no exclusiu

de l'IRL, les empreses també han de tenir-hi un paper, i per tant l'Institut Català d'Indústries Culturals (ICIC) també hi participarà, en coordinació, perquè per exemple hem de tenir molt més mercat a la resta de l'estat. Volem liderar un projecte que volem comú a tots els Països Catalans, i també és ben cert que no hi havia entrat València, que els estatuts mateixos no permeten que hi entri Andorra perquè és un estat. I ni tan sols l'Institut Cervantes s'hi havia compromès.

—De tota manera la Generalitat de Catalunya assumeix alguna responsabilitat en aquesta desavinença amb el Govern balear?

—Bé, les maneres de fer sempre poden ser millors. Ara, d'altra banda, l'actitud de no voler anar a la Fira de Guadalajara, de no voler triomfar com a Països Catalans a la Fira de Guadalajara, hi ha estat. I a mi m'agradaria també que es repassés quins noms —i en quin moment— va posar el Govern balear damunt la taula. Quin va ser el nom alternatiu que va posar el Govern balear el 2 de gener, quan es va filtrar el nom d'Aina Moll? El nom de Gabriel Janer Manila no va sortir fins que Maragall no va anar a Mallorca. I mentrestant teníem el desafiament importantíssim de la Fira de Guadalajara. Els temps també s'han de mesurar en funció dels compromisos que en aquell moment no es compleixen.

—Què li sembla la proposta del president andorrà de tenir la seu de l'IRL a Andorra?

—El director adjunt, en Xavier Folch, ja ha parlat amb el Govern andorrà, i estem encantats de parlar amb ells i amb tots els països de parla catalana. Treballem per veure quina forma jurídica donem a l'IRL perquè sigui més fàcil que hi participi tothom.

—L'estat espanyol també hi ha d'entrar?

—És un altre aspecte. Hem tingut alguna conversa amb l'Institut Cervantes, i l'actual director, que té lligams amb Catalunya, té una actitud molt oberta.

—Si al final s'opta perquè hi entri l'estat espanyol també hi haurà d'entrar l'estat francès?

—No ho plantegem així. Els estatuts canviaran bastants coses i el que pretenem és que els protagonistes no siguin

LORD PLAY

"Pel que fa a determinats equipaments que en diem 'de país', l'estat hauria d'entrar-hi a posar diners per mantenir-los."

els governs. Una de les coses que ha dut al trencament és la dificultat de funcionament d'un organisme que depèn exclusivament de dos governs. I la fórmula que s'havia buscat per obligar al consens, jo crec que amb tota la bona intenció del món, s'ha demostrat que en la pràctica només permet un bloqueig en funció de quin és el concepte i la importància de la projecció exterior de la cultura i la llengua catalana per a un determinat govern.

—Entre les mesures del nou IRL n'hi ha alguna que tendeixi a acostar les altres administracions amb què compartim cultura?

—Si es refereix a administracions dels Països Catalans, sí, evidentment.

—Parlem de teatre. És sostenible un país amb dues grans infraestructures teatrals, com el Teatre Nacional i la Ciutat del Teatre, concentrades a Barcelona?

—En aquests moments, aquesta pregunta ens la fem juntament amb l'Ajuntament, i això és un canvi molt important. I és una pregunta que ens volem fer en alguns equipaments conjuntament amb l'estat. Això no vol dir que l'estat hagi de tenir cap majoria enlloc. Almenys de moment, i podríem dir que mentre no tinguem un finançament que sigui el que hauria de ser, hi ha greuges comparatius molt seriosos i, per tant, pel que fa a determinats equipaments que en

diem "de país", l'estat hauria d'entrar-hi a posar diners per mantenir-los.

—Com ara el cas del MNAC?

—Per exemple. O sigui, no pot ser que en el Prado, el Reina Sofia i el Thyssen el cent per cent vagi a càrrec de l'estat, i que el MNAC, que junt amb aquests tres són els únics quatre museus que estan a l'Associació Internacional de Museus, no hi entri el Govern espanyol més que en una tercera part de les obres. El MNAC va estar parat durant un temps perquè el Govern d'aquí no volia que el Govern central hi entrés. Quan hi va entrar, ho va fer en una tercera part, que són 6 milions d'euros.

—Un dels temes també polèmics és la inclusió de les cases regionals espanyoles a Cultura. També s'hi inclouran al mateix nivell les entitats de cultures de fora de l'estat?

—Aquest tema no s'ha concretat tant. El pacte tripartit signat vol reforçar el Centre de Cultura Popular i Tradicional i la no discriminació de cap entitat que es dediqui a activitats culturals. En cap moment es parla d'andalusos ni de cap altre. El que no té sentit és fer discriminació en cap sentit.

—No hi ha d'haver, doncs, una discriminació positiva de la cultura autòctona?

—Sí, però una cosa és la discriminació positiva de la cultura autòctona i la llengua autòctona, que sempre ha estat així, i

una altra és que s'exclouï la resta d'entitats.

— S'ha d'identificar o no la cultura amb la llengua?

— La llengua i la cultura van molt lligades. El que passa és que la cultura és molt més que la llengua, que és l'esquelet. La llengua és vital, i sense esquelet no et pots posar dret. I precisament perquè la llengua és l'esquelet em sembla molt bé que estigui a Presidència, perquè això permet influir en tots els departaments.

— Sobre la música hi ha queixes per la manca de responsables.

— Amb la música era molt fàcil seguir com abans, amb un delegat de la música i anar fent, i potser m'hagués estalviat moltes pàgines del diari. Però hauria estat una política continuista. I el món de la música en general en els últims anys ha canviat molt, sobretot la part de discogràfiques. I en canvi la Generalitat no ha canviat de política. Per tant, primera cosa: Xavier Mercè a l'ICIC. El problema de Mercè era haver estat a l'empresa teatral Focus, però en aquests moments s'està demostrant que és un molt bon líder de l'ICIC.

— I ell està completament desvinculat de Focus?

— Sí, sí, evidentment. I en música no hi ha delegat, perquè ha d'anar integrada dins de l'ICIC. Quina part de la música? Tot l'aspecte discogràfic, que és cabdal. L'ICIC dóna crèdits i crea empresa, però volem empreses que puguin sortir fora i que després les deixem de la mà. Aquesta és la primera decisió. Següent pas: potenciar molt més la creació des de Promoció Cultural. I una part de la música també hi ha de tenir el seu lloc. I hem d'acabar de definir, que segurament això sí que serà al setembre, el Centre de Cultura Popular i Tradicional.

— En el mateix paquet es compta els que fan productes en català i els que no en fan?

— No. Parlem d'indústries culturals en global, i del paper que hi ha de representar la música. Però no dic que no hi hagi discriminació positiva. No volem només anar a fires, sinó ajudar a enregistrar, a valorar, a distribuir, o també per exemple una demanda que ja hem fet: per què no hem de signar un conveni amb TV3 perquè, quan posi imatges esportives, la mú-

JORDI PLAY

"El Departament de Cultura era un regne de taifes."

sica de fons sigui en català o no només en català? Això com ho hem d'articular? Tenint un delegat de la música a Promoció que no té un contacte directe amb la televisió, mentre tenim un altre instrument que es dedica exclusivament a l'audiovisual? És que això al començament era una sèrie de regnes de taifes que no es coordinaven. I no hem parlat de la música clàssica ni de la coordinació necessària entre l'auditori, que teòricament també depenia de Promoció Cultural. Acostumats a funcionar d'una determinada manera, passen tres mesos i no hi ha un delegat de la música i tothom s'estira els cabells, i a més amb una situació de pressió externa política volguda. Però ho visc amb normalitat perquè tenim molt clar on volem arribar.

— Aquest accent en el món de les indústries culturals també afectarà el món editorial?

— Evidentment. No hem d'oblidar que la indústria editorial és molt potent a Catalunya. I hem de revisar—que no treure!— el suport genèric. Fa vint anys en aquest Departament es van posar les normes del suport genèric, i no s'han canviat. I per fer-ho s'ha de buscar el consens dels editors, dels llibreters, i no fer una trencadissa i millorar una cosa que en el seu moment va ser molt bona. En aquest sentit per primera vegada s'han assegut

aquí editors i llibreters tots junts en una taula i anem treballant des de fa mesos. Però no pot ser que es digui: "Es deixa de fer suport genèric!". Això és terrorisme.

— Què falla en el suport genèric creat fa vint anys?

— Moltes coses. Fa vint anys hi havia molt pocs títols i ara n'hi ha 7.000. Només et diré una cosa per citar una veu autoritzada: rellegeix-te el discurs que va fer en Joan Francesc Mira quan li van donar el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. Te'l llegeixes i dius: realment hem de canviar el suport genèric.

— Amb elsanomenats "papers de Salamanca" sembla que el conflicte s'ha desblocat. Confia que hi haurà una solució a final d'any que acontenti tothom?

— És un tema amb molts aspectes. Ja s'ha fet una primera trobada complint un mandat d'una proposició no de llei del Congrés, que marcava un mes de termini perquè les dues parts entrin en contacte. Es veritat que jo crec que estan molt oberts, que no serà fàcil, però estic convençuda que es trobarà una solució.

— Així com en aquest tema hi ha negociacions obertes, un altre de problemàtic, com l'Arxiu de la Corona d'Aragó, en quina situació està?

— També hi treballem.

— És probable que sigui complicat pel volum i diversitat de material que hi ha...

— Ja ho veurem. Les coses les hem d'abordar amb serietat i amb paciència. Els arxius també són un patrimoni històric molt important. N'estem absolutament al corrent i tenim plantejaments polítics per abordar aquest tema, però ara no és el moment.

— Però en aquest tema es planteja, per exemple, el canvi de nom, tenint en compte que el de Corona d'Aragó és posterior a l'original Arxiu Reial de Barcelona?

— No en podem parlar encara. La primera feina que tenim és que tots els qui hi són implicats coneguin de debò la història. I aquest esforç em sembla que no s'ha fet mai i estic convençuda que ara cal fer-lo.

I tranquil·litat. No hem d'obrir tots els fronts alhora.

Oriol Cortacans